

PREVENTIVNÍ PROGRAM ŠKOLY
pro školní rok 2016/2017

Motto: „Největším vladařským uměním je vládnout sám sobě“
Seneca

Předkladatel: Mgr. Zdeněk Géc, ředitel školy

Vypracovala: Ing. Ilona Kutová, školní metodik prevence

Trutnov, září 2016

Obsah

Definice pojmu primární prevence a rizikového chování	4
VÝCHODISKA	4
1. Závazné dokumenty pro tvorbu PPŠ	4
2. Charakteristika školy	4
3. Analýza současného stavu	5
4. Aktivity školního metodika prevence (ŠMP)	6
5. Tým spolupracovníků	6
CÍLE PROGRAMU	7
1. Žáci	7
2. Učitelé	8
3. Rodiče	8
4. Metody a formy práce k osvojení preventivních dovedností	8
5. Učební materiály, pomůcky	9
SPECIFICKÁ PREVENCE	10
1. Témata prevence zařazovaná do vyučovacích hodin	10
2. Kohezní pobyt	13
3. Vrstevnické programy	14
4. Diskusní besedy a přednášky s odborníky	14
5. Interaktivní programy	14
NESPECIFICKÁ PREVENCE	14
1. Adaptační programy	14
2. Kurzy	14
4. Interaktivní programy	15
5. Charitativní akce	15
6. Jednorázové akce	15
DOPLŇKOVÉ AKTIVITY	16
1. Volnočasové aktivity	16
2. Informační nástěnka ŠMP	16
3. Schránka důvěry	16
4. Kulturní a výchovně vzdělávací akce	16
PREVENTIVNÍ AKCE PRO RODIČE	16
PREVENTIVNÍ AKCE PRO UČITELE	16
SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI	17
ROZPOČET	18

SUPERVIZE	18
EVALUACE	18
DOKUMENTACE	19
PROPAGACE	19
ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ	19
Závěr.....	20
Přílohy:	20
č. 1 – Konzultační hodiny školní metodičky prevence.....	20
č. 2 – Program proti šikanování.....	21
č. 3 – Co dělat, když	28
č. 4 - Rozpis všech kroužků Klubu zájmové činnosti Eldorado (přiložen zvlášť)	31
č. 5 -Vyhodnocení PPŠ ve školním roce 2015/16.....	32

Použité zkratky v textu:

PPŠ	- preventivní program školy
VP	- výchovný poradce
ŠMP	- školní metodik prevence
ŠD	- školní družina
ŠK	- školní klub
KZČ	- klub zájmové činnosti
IZS	- integrovaný záchranný systém
PP	- pedagogičtí pracovníci
PPP	- pedagogicko-psychologická poradna
LV	- lyžařský kurz
CTS	- cykloturistický kurz
VV	- vodácký kurz
ŽP	- žakovský parlament
TU	- třídní učitel
OSPOD	– orgán sociálně-právní ochrany dětí
SVP	- středisko výchovné péče
SVČ	- středisko volného času
PČR	- Policie České republiky
ŠPS	- školní preventivní strategie
ŠŘ	- školní řád

Úvod

Nárůst různých projevů rizikového chování u dětí a mládeže se stává v posledních letech celospolečenským problémem. Sociálně nežádoucí jevy a užívání návykových látek se stále častěji dotýkají dětí, které navštěvují základní školu. Žáci v tomto věku patří mezi nejvíce ohrožené skupiny, a proto by mělo být zájmem nejen pedagogů, ale všech, kteří

s dětmi pracují, pomoci jim se s těmito problémy vypořádat a udělat si na ně jasný názor. To znamená hovořit s nimi otevřeně na toto téma a dávat jim přiměřené informace.

Preventivní program školy je konkrétním dokumentem školy zaměřeným na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a na rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností a dovedností sebeovlivnění. Podporuje aktivity, které vedou k nastolení a rozvoji bezpečného klimatu na škole (Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/2010-28).

Definice pojmu primární prevence a rizikového chování

Primární prevence rizikového chování je soubor opatření, kterými předcházíme výskytu rizikového chování, omezujeme další rozvoj rizikového chování, zmírňujeme již existující formy tohoto chování a pomáháme řešit jeho důsledky.

Pod pojmem **rizikové chování** rozumíme chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost (Miovský, Zapletalová, 2006).

VÝCHODISKA

1. Závazné dokumenty pro tvorbu PPŠ

- 1) Metodické doporučení MŠMT k primární prevenci rizikového chování dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 21 291/2010-28
- 2) Koncepce školské primární prevence rizikového chování dětí a mládeže Královéhradeckého kraje na období 2014 – 2018
- 3) Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
- 4) Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT č. j. 37014/2005-25
- 5) Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č. j. 14 423/99-22
- 6) Novela vyhlášky 72/2005 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních, ve znění vyhlášky č. 116/2011 Sb.

2. Charakteristika školy

Název školy: Základní škola, Trutnov 2, Mládežnická 536

Adresa školy: Mládežnická 536, Trutnov 2, 541 02

Právní forma: příspěvková organizace

IČO: 64201147

Kontakt: www.zsmltu.cz; mladeznicka@zsmltu.cz; 499 859 951

Statutární zástupce: Mgr. Zdeněk Géc

Školní metodik prevence: Ing. Ilona Kutová

Výchovný poradce: Ing. Lidmila Kuříková

Naše škola je úplnou základní školou s prvním až devátým ročníkem, která se nachází uprostřed velkého sídliště. V provozu je od roku 1989, zřizovatelem je Město Trutnov. Součástí školy je školní jídelna, školní družina, školní klub Chobotnice a klub zájmové činnosti Eldorado. Škola je zapojena do akce „Školní mléko“ a „Ovoce a zelenina do škol“.

Ke sportovnímu vyžití slouží velká tělocvična, dvě malé tělocvičny a zrcadlový sál pro taneční a gymnastickou přípravu. V areálu školy je stadion a hřiště pro školní družinu. Škola provozuje i rekreační středisko v Horním Bradle.

V tomto školním roce se ve škole vzdělává 536 žáků ve 21 třídách podle školního vzdělávacího programu „Škola pro děti, škola plná života“. Naše škola není výběrová, ale je otevřená všem dětem. Od šestého ročníku si žáci mohou zvolit rozšířenou výuku informatiky nebo florbalu či fotbalu. Na pohyb a zdravý životní styl je zaměřena nejen výuka, ale též bohatá nabídka zájmových kroužků klubu zájmové činnosti Eldorado a mimoškolní činnosti klubu Chobotnice pro 4. – 9. ročníky. Chlapci a děvčata 1. – 3. tříd mohou navštěvovat 5 oddělení školní družiny, kde je pro ně denně připravený nabitý program. Výsledky své práce děti prezentují na akcích pro veřejnost, jejich výtvarné práce pravidelně zdobí interiér školy.

Během prázdnin škola organizuje pro své žáky dva běhy letního tábora v Horním Bradle a příměstský týdenní tábor. Každý druhý rok v červnu trutnovské základní školy a místní gymnázium pořádají olympiádu, v níž žáci soutěží v několika kategoriích a mnoha disciplínách. Do života školy jsou žáci zapojováni prostřednictvím žákovského parlamentu, v němž jsou voleni zástupci 2. až 9. tříd.

Z hlediska prevence rizikového chování můžeme mezi riziková prostředí v areálu školy zařadit školní třídy, WC, prostory šaten a na 2. stupni zadní schodiště, kde není stanoven pedagogický dohled. Vysoce rizikový je prostor v okolí školy, kde se v odpoledních hodinách schází děti a mládež holdující návykovým látkám, nebezpečným sportovním aktivitám, popř. ničí majetek školy (schodiště ke klubu Chobotnice a betonové květináče jsou znečištěny odpadky a nedopalky, zadní část budovy C je poškozena sprejery).

3. Analýza současného stavu

Ze zprávy VP za minulý školní rok vyplývá četnost následujících problémů:

- vyhrožování a ubližování mezi spolužáky (14 případů)
- nevhodné až drzé chování vůči dospělým osobám (nerespektování autority – 12 případů), vulgární vyjadřování (2 případy)
- neplnění povinností, déletrvajících lajdáctví (41 případů)
- krádeže (1 případ), podvody a lhaní (7 případů)
- poškozování školního majetku, vandalismus (3 případy)
- časté pozdní příchody na vyučování (9 případů), záškoláctví (5 případů), podezřelá či neomluvená absence (23 případů), pozdě omluvená absence (17 případů)
- špatný režim dne, nesprávná životospráva (konzumování energetických nápojů, sladkostí)
- účelné trávení volného času (sledování nevhodných televizních pořadů, filmů, „vysedávání“ u počítače, absence zájmových kroužků)

Počet řešených případů rizikového chování žáků za celou školu byl přiměřený velikosti školy. Přesto je nutné od žáků vyžadovat dodržování školního řádu, pravidel slušného chování

a vést je k odpovědnosti za své chování a jednání. Velice důležitá je práce třídních učitelů, kteří by v rámci třídních akcí a třídnických hodin měli podporovat budování zdravých vztahů v kolektivu a provádět pravidelnou diagnostiku jak žáků, tak třídy. Počet třídnických hodin byl nízký, přestože vedení školy nabízelo finanční odměnu. Do systému prevence je nezbytné zapojit všechny pedagogické pracovníky, neboť se spolu s žáky podílejí na bezpečném klimatu školy. Jejich spolupráce a důslednost při vykonávání dohledu nad žáky může přispět například ke zvýšení kázně během přestávek nebo k eliminaci vandalismu. K tomu bychom mohli více využít i žákovský parlament.

Podle závažnosti situace spolupracují třídní učitelé se zákonnými zástupci, výchovnou poradkyní, školní metodičkou prevence, popř. dalšími odborníky (Pedagogicko-psychologická poradna, policie, OSPOD, Středisko výchovné péče atd.). Od 1. října 2016 rozšiřuje poradenské pracoviště školy speciální pedagog (podobu trvání projektu).

4. Aktivity školního metodika prevence (ŠMP)

- Koordinace tvorby a kontrola realizace minimálního preventivního programu
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na rizikové chování
- Pravidelná účast na schůzkách metodiků prevence ZŠ v PPP, spolupráce s Městskou policií v Trutnově, Policií ČR
- Účast na seminářích v rámci prevence rizikového chování
- Tvorba informativní nástěnky v rámci prevence rizikového chování, informace ŠMP na školních webových stránkách
- Konzultační hodiny – viz Příloha č. 1
- Spolupráce s vedením školy, třídními učiteli a výchovným poradcem při zachycování varovných signálů s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd
- Předávání informací o problematice rizikového chování a „trendech“ v oblasti sociálně negativních jevů pedagogickým pracovníkům školy
- Spolupráce se žákovským parlamentem

5. Tým spolupracovníků

Naší snahou je, aby se na prevenci rizikového chování žáků podíleli ve škole všichni pedagogičtí pracovníci, nejen třídní učitelé, vyučující společenskovedních a přírodovědných předmětů ve spolupráci s vedením školy, výchovným poradcem a školním metodikem prevence. Širší tým tvoří výchovní pracovníci školní družiny, školního klubu a vedoucí zájmových útvarů.

CÍLE PROGRAMU

Cílem primární prevence je zvýšit odolnost žáků vůči rizikovému chování a vést je ke správným postojům vůči zátěžím a problémům. Preventivní program školy slouží k realizaci preventivních aktivit v těchto oblastech rizikového chování:

- **Interpersonální agresivní chování** - agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií; násilí, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, homofobie
- **Delikventní chování** ve vztahu k hmotným statkům – vandalismus, krádeže, sprejství a další trestné činy a přečiny
- **Záškoláctví** a neplnění školních povinností
- **Závislostní chování** – užívání všech návykových látek, netolismus, gambling
- **Rizikové sportovní aktivity, prevence úrazů**
- **Rizikové chování v dopravě, prevence úrazů**
- **Spektrum poruch příjmu potravy**
- **Negativní působení sekt**
- **Rizikové sexuální chování**
- **Domácí násilí, týrání, zneužívání a zanedbávání dětí**
- **Bezpečné školní klima**

Témata jsou zařazena ve výuce a některá z nich jsou náplní dalších aktivit školy (kohezní pobyt, přednášky, besedy, branně ekologický den atd.).

Dlouhodobé a střednědobé cíle jsou vymezeny ve Školní preventivní strategii na období let 2014 – 2018.

Cíle pro tento školní rok:

- Zajistit a realizovat besedy a přednášky nejen pomocí Policie ČR, Městské policie Trutnov, ale i jiných organizací se zaměřením na výše uvedené oblasti prevence
- Pokračovat ve spolupráci se Střediskem výchovné péče Varianta, Regionálním institutem ambulantních psychosociálních služeb (RIAPS) Trutnov, popř. ke spolupráci hledat další vhodné subjekty.
- Využít nabídek speciálního pedagoga ve škole
- Účastnit se aktuálních akcí, soutěží vztahujících se k prevenci rizikového chování.

Pro jednotlivé cílové skupiny jsme si stanovili tyto cíle:

1. Žáci

- informovat všechny žáky školy v oblasti sociálně patologických jevů
- systematicky vést žáky ke zdravému životnímu stylu, snažit se zapojit školu do systému škol podporujících zdraví
- naučit žáky využívat volný čas, vybírat si z dostatečného množství zájmových kroužků naší školy a organizací ve městě
- podporovat vlastní aktivity žáků a rozvíjet jejich sociálně komunikativní dovednosti
- rozvíjet schopnosti žáků řešit problémy, případně schopnosti nalézt pomoc pro jejich řešení a činit samostatná, zodpovědná rozhodnutí
- snaha vytvořit vyhraněný negativní vztah k návykovým látkám přiměřeně věku žáků
- pěstovat právní vědomí, mravní a morální hodnoty
- dbát na dobré vztahy mezi spolužáky ve třídě, udržovat přátelské vztahy a spolupráci v rámci tříd na celé škole, podporovat pozitivní vzájemné vztahy mezi žáky a pedagogickými pracovníky

- podporovat pozitivní vzájemné vztahy mezi pedagogickými a nepedagogickými pracovníky školy, neboť ovlivňují chování žáků a klima školy
- posilovat u dětí sebedůvěru a sebevědomí, začleňovat méně průbojně žáky do kolektivu, odstraňovat nevhodné chování mezi žáky, naučit děti nést odpovědnost za své chování

2. Učitelé

- zapojit celý pedagogický sbor školy do systému prevence
- všeobecnou primární prevenci integrovat do běžné výuky
- informovat učitele o všech „trendech“ v oblasti rizikového chování žáků
- pozornost věnovat mladším kolegům

3. Rodiče

- aktivně spolupracovat s rodiči žáků, nadále splňovat kritéria projektu Rodiče vítáni
- vytvářet prostředí důvěry mezi jednotlivými účastníky vzdělávacího procesu (rodiče - učitelé - žáci)
- předávat rodičům důležité informace z oblasti rizikového chování žáků
- zprostředkovávat rodičům kontakty se spolupracujícími organizacemi, budou-li mít zájem
- nabídnout rodičům dle nabídky vzdělávací akce

4. Metody a formy práce k osvojení preventivních dovedností

- metody aktivního učení, skupinová výuka – komunikace, spolupráce, spoluodpovědnost za práci a průběh hodiny, společné řešení úkolů, modelové situace, výměna názorů
- zadání problémového úkolu
- práce s internetem
- projektové vyučování
- diskuse na dané téma
- samostatné práce - výtvarné práce, slohové práce, referáty, zprávy z médií
- individuální přístup k žákům – především k těm, kteří stojí mimo kolektiv
- třídnické hodiny, komunitní kruhy – řešení konfliktů, využití simulačních her, diskuse, nácvik komunikace, hraní rolí
- aktivity na sebezpoznání
- výlety a další akce tříd, sportovní kurzy – nastavení pravidel, budování a upevňování pozitivních vztahů mezi žáky a mezi žáky a učiteli, prvky zážitkové pedagogiky, posilování sebevědomí, důvěry atd.
- besedy a přednášky s odborníky
- třídní schůzky, individuální pohovory s rodiči – nenahraditelná oblast PPŠ

Při zařazování témat prevence rizikového chování se příliš neosvědčily klasické metody výuky, jako je samotný výklad a frontální výuka. Mnohem vhodnější je vybírat

z metod, které nutí žáka aktivně se zapojovat do výuky a tvořit tak výuku společně s učitelem. Dovednosti, znalosti a postoje, které si žáci osvojí, korespondují vždy s věkem a navazují na předcházející zkušenosti.

5. Učební materiály, pomůcky

Videokazety + DVD v kabinetě ŠMP:

- Drogová problematika; sexuální výchova – 5 dokumentárních filmů
- Oči hadů – I. – III. díl
- Mezi stěnami – šikana
- Preventivní balíčky (po 10 CD) – příběhy s metodickými pokyny
- Řekni drogám ne
- Kouření a já
- Předávkování drogou
- Přírodní drogy
- Drogy
- Kam vedou drogy
- Prevence obchodu se ženami
- Pravda o drogách
- Zdraví

Videokazety + DVD v kabinetě ČvS:

- Etiketa – I. a II. díl
- Chování – člověk mezi lidmi – I. a II. díl
- Důstojně mezi lidmi
- Droga C₂H₅OH
- Kouření není moderní
- Islám
- Křesťanství

Knihovna ŠMP:

- Časopis Prevence – ročníky: 2004 až 2013
- Dvořák, D. - *Metodika vzdělávacích programů prevence drog. závislostí HIV/AIDS*. Praha: Filia Nova, 1995
- Kalina, K. – *Mezioborový glosář pojmů z oblasti drog a drogových závislostí*. Praha: Filia Nova, 2001
- Kalina, K. - *Kvalita a účinnost v prevenci a léčbě drogových závislostí*. Praha: A.N.O. a SANANIM, 2000
- Kalina, K. a kol. – *Drogy a drogové závislosti. Mezioborový přístup*.
- Alkohol a jiné drogy – pracovní sešit
- Úvod do sexuality – pracovní sešit
- AIDS – pracovní sešit
- Výživa a vaše zdraví – pracovní sešit
- Griffinová, Musson, Allenová, Kissingerová – *Cesta ke Svobodě*

- Cesta ke svobodě – pracovní sešit

Knihovna VP:

- Kolář, M. - *Bolest šikanování*. Portál, 2001
- Zelinková, O. – *Poruchy učení*. Portál, 2009
- Grecmanová H. – *Klima školy*. Hanex Olomouc, 2008
- Belz, H., Siegrist, M. – *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Portál, 2001
- Starý, K. a kol. – *Pedagogika ve škole*. Portál, 2008
- Kincherová, J. – *Psychologické testy pro kluky a děvčata*. Portál 1998
- Jedlička, R. a kol. – *Děti a mládež v obtížných životních situacích*. 2004
- Langer, S. – *Problémový žák na prvním stupni základní školy*. Kotva, 1999
- Train, A. – *Nejčastější poruchy chování dětí*. Portál, 2001
- Karnsová, M. – *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. Portál 1995

SPECIFICKÁ PREVENCE

1. Témata prevence zařazovaná do vyučovacích hodin

Stěžejní témata pro 1. stupeň:

- vztahy mezi lidmi (rodina, vrstevníci) – prevence šikany, domácího násilí atd.
- osobní bezpečí – chování v různých situacích, vztah k cizím lidem
- návykové látky – kouření, alkohol a jejich nebezpečí; opilí lidé a jejich chování
- zdraví, úrazy, bezpečnost silničního provozu
- ochrana přírody
- etická výchova

V rámci prevence kouření na 1. stupni využíváme materiály projektu Normální je nekouřit.

Termín: v průběhu školního roku

Zodpovídají: všichni pedagogové

1. až 3. ročník

- zdravé vztahy – kamarádství (výběr kamaráda); moje rodina (prevence týrání a zneužívání); chování k cizím lidem (způsoby odmítání)
- bezpečné chování – ve škole, venku, doma; bezpečí na silnici a v dopravních prostředcích; prevence úrazů; sebedůvěra
- slušné chování ve škole i na veřejnosti – pozdrav; uvolnění místa cestujícím
- zdravý životní styl – zdravé jídlo, režim dne
- ochrana přírody – živá a neživá příroda
- návykové látky – léky, cigarety, alkohol; poškozování zdraví

4. až 5. ročník

- zdravé vztahy – ve škole, v rodině, ve společnosti; odmítání ubližování, šikany, osobní bezpečí – kde najdu pomoc (učitel, rodič, linka důvěry, schránka důvěry), bezpečí

v silničním provozu, sebezpoznaní, sebedůvěra; odmítání poškozování věcí, vandalismu

- ochrana přírody
- zdravý životní styl – výhody zdravého člověka, činnosti vedoucí ke zdraví, prosazování zdravého životního stylu
- výchova k rodičovství – ohleduplnost k dívkám, ženám; ochrana vlastního zdraví před zneužitím; funkce rodiny
- návykové látky – léky, cigarety, alkohol, sociální a zdravotní rizika zneužívání, nácvik odmítání

Prevence rizikového chování ve školní družině

Preventivní program naší družiny spočívá především v budování kvalitních sociálních vazeb a vztahů mezi žáky a mezi žáky a vychovatelkou, a to na základě vzájemné empatie a tolerance. Snažíme se v odděleních vytvářet prostředí „duševní pohody“ pro všechny žáky i pro nás, vychovatelky. Naším cílem je, aby se všechny děti v naší školní družině cítily bezpečně a spokojeně. Děti nám musí důvěřovat.

Žáky vedeme k osvojování těchto sociálních dovedností:

- schopnost vyjádřit opačný názor, než jaký mají vrstevníci, vychovatelky nebo rodiče,
- schopnost požádat o jakoukoliv laskavost kohokoli ve svém okolí,
- schopnost zahájit rozhovor s druhým vrstevníkem v oddělení, s vychovatelkou či jiným dospělým,
- schopnost pozvat vrstevníka k účasti na nějaké činnosti,
- schopnost pochválit druhého a schopnost přijmout pochvalu,
- schopnost požádat o pomoc při řešení problému,
- schopnost odmítnout nerozumný návrh.

Děti se podílejí na vytváření týdenních plánů. Zpravidla vždy v pátek dáváme dětem v jednotlivých odděleních prostor k hodnocení týdne. Děti se vyjadřují k činnostem, co se jim líbilo, nelíbilo. Mohou být kritičtí, vedeme je ke zdravé sebekritice. I v průběhu týdne s dětmi hodnotíme různé činnosti a zde dbáme na to, aby se děti samy vyjádřily a zhodnotily výsledek své činnosti. Při soutěžích dbáme na to, aby soutěž vedla děti k družnosti a vzájemné podpoře, nikoliv k nevráživosti a výsměchu poraženým.

V rámci prevence rizikového chování se zaměřujeme při naší každodenní činnosti na pěstování komunikačních dovedností. Vedeme děti k tomu, aby uměly naslouchat druhým, aby uměly kultivovaně hovořit. V režimu dne využíváme vhodných chvil (ranní nebo koncová družina – méně dětí) k povídání si s dětmi, dáváme dětem prostor, aby ony samy povídaly a vychovatelé jim naslouchali. Zde nám pomáhají hry pro rozvoj komunikačních schopností, sebevyjádření.

Výchovné cíle preventivního programu:

- výchova k odpovědnosti za svou osobu a své zdraví,
- posilování citových vazeb,
- budování komunikačních dovedností v různých sociálních prostředích,
- vést k odpovědnosti za své chování,
- učit objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování,
- naučit pravidlům společenského chování a v denním životě je užívat,

- posilovat u dětí jejich sebevědomí a učít je schopnosti nepodléhat cizím negativním vlivům.

Stěžejní témata pro 2. stupeň:

- záškoláctví
- šikana
- rasismus, xenofobie
- kriminalita, vandalismus, delikvence
- lidská sexualita
- zneužívání návykových látek; virtuální drogy
- politický a náboženský extremismus
- zdraví (osobní bezpečnost, prevence nemocí, HIV/AIDS, první pomoc)
- ochrana kulturního dědictví a hodnot; ochrana životního prostředí
- etická výchova
- vztah k práci
- finanční gramotnost – peníze, majetek, dluhy

Na 2. stupni se témata prohlubují a přidávají se další (problematika zneužití a týrání, pohlavně přenosné nemoci aj.). Díky účasti školy v projektu Jeden svět na školách máme k dispozici řadu DVD s krátkými tematicky zaměřenými dokumenty. V návazných aktivitách si žáci upevňují postoje k daným tématům.

Termín: *v průběhu školního roku*
Zodpovídají: *všichni pedagogové*

6. ročník

- kulturní hodnoty a tradice
- vztahy mezi lidmi a formy soužití – rodina
- vztahy v kolektivu – přechod na 2. stupeň; vrstevnické vztahy; party; přijetí pravidel chování ve skupině; odmítání všech forem šikany; obrana proti kyberšikaně, bezpečné užívání sociálních sítí; odmítání rasismu, intolerance
- bezpečné chování – osobní bezpečí včetně dopravní výchovy
- zdravý životní styl – zdravá výživa; poruchy příjmu potravy; volný čas a jeho smysluplné využití; obrana proti stresu; motivace k pohybu a sportu
- sebepoznání a sebedůvěra – posilování sebedůvěry a zdravého sebevědomí; asertivní chování; řešení problémů a konfliktů, žádost o pomoc; spolupráce ve skupinách; verbální a neverbální komunikace; vyjadřování vlastního názoru, umění stát si za svým rozhodnutím, nést důsledky svého jednání
- sexuální výchova – ochrana osobního zdraví; rodina a rodičovství, hodnoty při výběru partnera; náhradní rodinná péče; odpovědnost za své chování; pohlavně přenosné nemoci (AIDS apod.), ochrana před nimi
- záškoláctví – práva a povinnosti (školní řád); kde hledat pomoc v případě problému
- ničení majetku, vandalismus – osobní a společný majetek; vliv prostředí na kvalitu života
- návykové látky – v celé šíři, ostatní závislostní chování, sociální a zdravotní rizika; odmítání všech závislostí; nácvik odmítání – „Ne, nechci“ (proč jsem se tak rozhodl; alternativní řešení)

7. ročník

- návykové látky; patologické hráčství, bezpečné využívání počítačů
- zdravé vztahy – dospívání, vztahy k vrstevníkům, rodičům, dospělým; hygiena v dospívání; šikana; formy zneužívání dětí
- zdravý životní styl – zdravá výživa; poruchy příjmu potravy; volný čas
- komunikace – způsoby vyjadřování – vulgarismy; svěřování se s problémy; komunikace s organizacemi poskytujícími pomoc
- morálka – ve škole, v rodině, na veřejnosti

8. ročník

- návykové látky – rizika part; virtuální drogy
- zdravé vztahy – vztahy ve dvojici, v kolektivu; kvalita vztahů
- zdravý životní styl – zdravá výživa; poruchy příjmu potravy; zdraví – lidské tělo, první pomoc; obrana proti stresu
- sebepoznání a sebedůvěra – vnitřní svět člověka; problémy a konflikty – řešení nebo únik od nich; sexuální výchova – pohlavní soustava; antikoncepce; obrana před přenosnými nemocemi; HIV/AIDS
- prevence kriminality – budování právního vědomí žáků; přestupky, trestné činy
- osobní bezpečí včetně dopravní výchovy

9. ročník

- návykové látky – alkohol, drogy
- zdravé vztahy – vztahy ve dvojici; výběr partnera; chození; bezpečné zahájení sexuálního života; obchod se ženami; prevence zneužívání
- osobní bezpečí – nebezpečné komunikativní praktiky; prevence manipulativního jednání; nebezpečí působení sekt a kultů; subkultury mládeže
- lidská práva - odmítání rasismu; intolerance; diskriminace
- zdravý životní styl
- prevence kriminality
- bezpečný internet

2. Kohezní pobyt

Kohezní pobyt žáků 6. tříd – září – zodp. TU, ŠMP

3. Vrstevnické programy

Jsme, jací jsme - projekt pro žáky 3. ročníku – listopad – zodp. ŠMP

Nenič své chytré tělo (C. Raynerová) – četba 3. ročník – průběžně – zodp. TU

Mezilidské vztahy - koheze - projekt pro žáky 4. ročníku – duben – zodp. ŠMP

Moderní je nekouřit - projekt pro žáky 5. ročníku – duben – zodp. ŠMP

4. Diskusní besedy a přednášky s odborníky

Zdravé zuby – beseda pro 1. – 3. ročník provedou studenti LF Hradec Králové – zodp. ŠMP

Drogy a závislosti – 3/17 – zodp. ŠMP

Čas proměn – přednáška pro dívky 6. ročníku – 2/17 - zodp. ŠMP

Na startu mužnosti – přednáška pro chlapce 6. ročníku – 2/17 zodp. ŠMP

Moje cesta na svět – 12/17 – zodp. ŠMP

Bezpečný internet – beseda pro 4. a 7. ročník s p. uč. Hetešem, zodp. ŠMP

Surfuj bez nehod – pro 1. stupeň (Kpbi)

Bezpečnost na internetu – pro 2. stupeň (Kpbi)

Bezpečné chování na internetu, kyberšikana, sociální sítě - beseda pro 6. ročník s p. uč. Hetešem, zodp. ŠMP

Nezdravé vztahy – šikana – pro 5. ročník provede SVP Varianta, zodp. ŠMP

Přednáška PČR - pro 6. ročník provede PČR nebo Městská policie, zodp. ŠMP

Zásady společenského chování – pro 6. ročník provede PPP, zodp. ŠMP

Sebepoškozování a sebevražedné tendence – pro 7. ročník provede PPP, zodp. ŠMP

Sex, AIDS a vztahy - 5/17 - zodp. ŠMP

Rasismus a extremismus – pro 9. ročník provede PPP, zodp. ŠMP

Právní vědomí, trestní odpovědnost – pro 9. ročník provede BPA, s.r.o. Malé Svatoňovice
10/16 - zodp. ŠMP

5. Interaktivní programy

Programy dle nabídky spolupracujících subjektů – v průběhu školního roku - zodp. ŠMP

Integrovaný záchranný systém – preventivní akce – 6.-9. ročník - zodp. ŠMP

Normální je nekouřit – program pro 1. – 5. ročník, provádí průběžně TU, ŠD – zodp. ŠMP

Etické dílny – povede Ing. Bc. Mihatschová, zodp. ŠMP

NESPECIFICKÁ PREVENCE

1. Adaptační programy

Každý třídní učitel má možnost zorganizovat adaptační program pro svou třídu ve spolupráci se ŠMP a VP.

2. Kurzy

Kurzy plavání a bruslení na 1. stupni – v průběhu šk. roku – zodp. TU

Kurz lyžování pro žáky školní družiny – dle nabídky – zodp. vedoucí vychovatelka ŠD

Lyžařský kurz – 7. ročník – 19. února až 24. února – zodp. Mgr. Menzelová

Cykloturistický kurz – 8. ročník – 9. června až 16. června – zodp. p. uč. Šembera

Vodácký kurz - 9. ročník – 28. květena až 2. června – zodp. Mgr. Klomínský

3. Diskusní besedy a přednášky s odborníky

Příběhy bezpráví – 9. ročník – 1. čtvrtletí – zodp. ŠMP
Hasík – pro 2. ročník, zodp. TU

4. Interaktivní programy

Akce ŠD -Týden plný vitaminů, Moje zájmy a záliby, Kouzelník Reno, Co skrývá les, Dobrodružná noc ve ŠD, Čertovská diskotéka, Yettiho cesta ke krmelci, Miss Beruška, Barevný týden, Eco-design módní přehlídka, Olympijský běh, Sobotní výlet za sběr, Pohádkový les

Týden zdraví celá škola- zodp. ŠMP

5. Charitativní akce

Zapojení se do akcí dle nabídky (Člověk v tísni, akce pro Vendulku z Trutnova aj.) – v průběhu školního roku – zodp. ŠMP, VP ve spolupráci se žákovským parlamentem a KZČ

6. Jednorázové akce

- slavnostní zápis budoucích prvňáčků, jejich přivítání na začátku školního roku a jejich pasování na čtenáře - na akcích se podílí žáci devátých ročníků
- spolupráce s mateřskými školami
- slavnostní rozloučení s deváťáky
- dny otevřených dveří – žáci se podílí na výzdobě školy a programu pro rodiče
- Mikulášská nadílka – zajišťuje klub zájmové činnosti
- vánoční dílny a besídky
- školní akademie - prezentace recitačních, pěveckých, tanečních, hudebních a vědomostních dovedností žáků školy a členů zájmových kroužků
- sběr papíru – organizuje školní družina, klub zájmové činnosti
- předmětové soutěže a olympiády – organizují vyučující jednotlivých předmětů
- výlety, exkurze, akce školní družiny a školního klubu
- letní tábory
- další akce, které jsou součástí školní preventivní strategie

Termín: v průběhu školního roku, upřesnění v kalendářních plánech

Zodpovědnost: ŠMP, všichni pedagogové a vychovatelé

DOPLŇKOVÉ AKTIVITY

1. Volnočasové aktivity

Během volného času jsou mnohé děti nejvíce vystaveny vlivu sociálně negativních jevů. Proto je nezbytně nutné nabídnout dětem smysluplné využití jejich volného času.

Naše škola nabídne dětem tyto aktivity ve formě zájmových kroužků organizovaných klubem zájmové činnosti Eldorado (viz. Příloha č. 4).

Kromě toho si žáci mohou vybírat z bohaté nabídky akcí školní družiny a klubu Chobotnice.

2. Informační nástěnka ŠMP je umístěna v přízemí 2. stupně vedle vstupu do cvičného bytu a v průběhu školního roku se aktuálně obměňuje (informace pro rodiče, témata drog a kouření, šikany, lidských práv, prevence úrazů,).

3. Schránka důvěry

Schránka důvěry je umístěna na 2. stupni u hlavního vchodu. Klíč od ní má výchovný poradce. Za poslední roky jsme se nesetkali s žádným problémem, který by žáci chtěli řešit prostřednictvím schránky důvěry. Žákům se pokusíme nabídnout on-line poradnu.

Svoji schránku má i ŽP u své zasedací místnosti na náměty a připomínky k práci ŽP.

4. Kulturní a výchovně vzdělávací akce

- kulturní představení – film, divadlo, výchovný koncert

PREVENTIVNÍ AKCE PRO RODIČE

- prokazatelné seznámení rodičů se ŠPS, MPP, školním řádem
- nabídka konzultačních hodin VP, ŠMP
- na třídních schůzkách hovořit o nebezpečí zneužívání návykových látek, a to zejména u starších žáků
- zapojení a spolupráce třídních učitelů s rodiči při konání a organizaci mimoškolních aktivit
- distribuce informačních materiálů
- zpřístupnění adresáře poskytovatelů služeb s ohledem na problematiku zvládnutí sociálně nežádoucího chování u dětí a v rodině

PREVENTIVNÍ AKCE PRO UČITELE

ŠMP nabídne pedagogickým pracovníkům materiály do výuky a bude je pravidelně informovat o akcích primární prevence na škole.

Škola požádala o dotaci v dotačním programu, který vypsal MŠMT na téma „Bezpečné klima na školách“. Cílem dotačního programu je podpora vzdělávacích aktivit škol.

Pedagogům, stejně jako rodičům, budou opět nabídnuty poradenské služby ŠMP, VP a speciálního pedagoga a zprostředkování odborné pomoci.

SPOLUPRÁCE S INSTITUCEMI A ORGANIZACEMI

- Pedagogicko-psychologická poradna Trutnov
 - Mgr. Lenka Mikesková, okresní metodik prevence
 - l.mikeskova@ppptrutnov.cz
 - 499 813 080
- Policie ČR Trutnov
 - Pprap. Šárka Pižlová, DiS., tiskový mluvčí, preventista
 - tisktu@mvcz.cz
 - 974 539 207
- Městská Policie Trutnov
 - Mgr. Radek Svoboda, ředitel
 - svoboda@trutnov.cz
 - 499 803 382, 499 803 432
 - Mgr. Jan Bábik, koordinátor prevence kriminality
 - babik@trutnov.cz
 - 499 813 064, 499 803 296
- Městský úřad Trutnov – odbor sociálních věcí, školství a zdravotnictví
 - Mgr. Dušan Rejl, vedoucí odboru
 - rejl@trutnov.cz
 - 499 803 330
 - Bc. Margita Hosmanová, vedoucí oddělení
 - hosmanova@trutnov.cz
 - 499 803 331
- RIAPS (Regionální institut ambulantních psychosociálních služeb aneb „rychlá, intenzivní a přátelská služba“) Trutnov
 - riaps@riaps.cz
 - 499 814 890, 731 441 264
 - www.riaps.cz
 - Ambulance Trutnov
 - 725 720 341
 - Ambulance Dvůr Králové n. L.
 - 725 099 630
 - Kontaktní centrum a terénní služby (pro uživatele návykových látek)
 - 731 441 267
 - Manželské a rodinné poradenství
 - 731 441 264
 - Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež Shelter
 - 731 441 268
- Středisko výchovné péče Varianta Trutnov
 - Mgr. Světlana Geislerová, vedoucí pracoviště
 - svp.varianta@seznam.cz
 - 491 521 519
- Linka bezpečí
 - Problémy v rodinných vztazích, rozvod rodičů, vztahy s kamarády, problémy ve škole, ...
 - www.linkabezpeci.cz

- 800 155 555
- 116 111 – anonymní bezplatná 24 hodinová krizová linka
- Linka „Vzkaz domů“ pro děti, které odešly z domova
 - 800 111 113
- Linka důvěry Hradec Králové
 - 495 273 259

Seznam internetových stránek věnovaných prevenci

www.prevence-info.cz

www.minimalizacesikany.cz

www.sikana.org

www.bezpecne-online.cz

www.safeinternet.cz

www.seznamsebezpecne.cz

www.bezpecnyinternet.cz

www.horkalinka.net

www.odrogach.cz

www.drogy-info.cz

www.sananim.cz

www.e-nebezpeci.cz

www.e-bezpeci.cz

www.ncbi.cz

www.kpbi.cz

ROZPOČET

Finanční prostředky na programy primární prevence budou hrazeny jednak z prostředků školy (materiálové zabezpečení), jednak z příspěvků Nadačního fondu pro děti. Na kulturních i vzdělávacích akcích se také podílejí finančně zákonní zástupci žáků.

Další finanční prostředky se snaží získat ŠMP v rámci vypsaných grantů.

SUPERVIZE

Supervizi PPŠ zajišťuje okresní metodik prevence Mgr. Lenka Mikesková, s níž školní metodik průběžně spolupracuje.

EVALUACE

Evaluace a metodika včasného odhalování rizik patří mezi základní kritéria vypracování preventivních programů či vzdělávacích akcí v oblasti sociálně nežádoucích jevů. Evaluací bychom měli získat poznatky o tom, jak konkrétně preventivní program funguje, co komplikuje jeho realizaci, co vše ovlivnilo program mimo předpokládané skutečnosti, co lze při realizaci očekávat, čeho se vyvarovat a na co se připravit.

Předmětem vyhodnocení je uskutečňovaný program, výsledky procesu změn, dopad na účastníky programu a dosažený efekt v porovnání se závěrem.

Způsob měření efektivity programu a statistické údaje:

- vedení vlastních záznamů o přehledu realizovaných kroků a aktivit v průběhu školního roku
- dotazníky prevence nežádoucích jevů, slohové práce, zpětné informace (schránka důvěry)
- ohlas u ostatních pedagogických pracovníků, vedení školy, žáků a rodičů
- spolupráce s třídními učiteli, třídnické hodiny
- připomínky žakovského parlamentu
- vedení deníku řešených případů rizikového jednání

Za vyhodnocení MPP na konci školního roku zodpovídá ŠMP.

DOKUMENTACE

ŠMP shromažďuje veškeré informace a zpětné vazby v průběhu PPŠ v daném období, eviduje výskyt rizikových forem chování u jednotlivých žáků, zápisy z jednání se žáky a rodiči, zpracovává na každý rok PPŠ. Na základě dokumentace vypracovává ŠMP v závěru školního roku hodnocení PPŠ.

PROPAGACE

Propagace školních aktivit v rámci prevence rizikového chování je zajišťována:

- předáváním informací na pedagogických radách školní metodičkou prevence, popř. vedením školy
- prostřednictvím informační nástěnky školní metodičky prevence a televize u hlavního vchodu školy, popř. v lékárně U Řeky v Trutnově
- prostřednictvím školního zpravodaje, rozhlasu a webových stránek školy
- pomocí místního a regionálního tisku
- facebook – stránky školy

ŘEŠENÍ PŘESTUPKŮ

Pravidla chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zacházení se školním majetkem a zákaz užívání návykových látek vymezuje školní řád, který zároveň obsahuje sankce za jeho porušení. Řešení přestupků v oblasti kouření je součástí školního řádu. Řešení přestupků v oblasti alkoholu, dalších drog, šikany a dalších forem rizikového chování žáků se odvíjí od společenské nebezpečnosti celého případu. Většinu případů řešíme společně se zákonnými zástupci žáka na úrovni vedení školy, v závažnějších případech spolupracujeme s dalšími organizacemi a institucemi, které mají k dané problematice nejbližší. Nejzávažnější přestupky končí na Policii ČR. V případě, že se vyskytnou problémy v třídním kolektivu, bude provedena diagnostika ve spolupráci s VP, popř. se obrátíme na okresního metodika PPP nebo SVP Varianta.

Pomocníkem pro řešení problémů je Program proti šikanování a Doporučené postupy školy, které jsou přílohou tohoto MPP.

Žáci jsou se školním řádem seznámeni vždy v první školní den, dále pak opětovně v průběhu školního roku. Rodiče žáků jsou se školním řádem a ostatními dokumenty školy prokazatelně seznámeni na první třídní schůzce.

Postup pro případ, že se ve škole objeví podezření na zneužití návykových látek, nebo dojde k projevu jiného nežádoucího chování:

- individuální pohovor se žákem
- šetření ŠMP, popř. VP
- spolupráce s rodinou
- v případě nezájmu rodičů uvědomění OSPOD
- v případě dealerství či jiné závažné skutečnosti oznámení věci Policii ČR a OSPOD
- následná péče o provinilé žáky nebo jejich oběti

Závěr

PPŠ je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Je určen pro celý pedagogický sbor, žáky a rodiče. V rámci PPŠ je nutné kombinovat poskytování informací z oblasti prevence sociálně nežádoucích jevů s výcvikem v sociálních dovednostech.

Přílohy:

č. 1 – Konzultační hodiny školní metodičky prevence

č. 2 – Program proti šikanování

č. 3 – Co dělat, když

č. 4 - Rozpis všech kroužků Klubu zájmové činnosti Eldorado (přiložen zvlášť)

č. 5 – Vyhodnocení PPŠ pro školní rok 2015/16

Příloha č. 1 - Konzultační hodiny školní metodičky prevence

Ve školním roce 2016/17 budou konzultační hodiny vždy v úterý od 7,30 do 8,30 nebo od 14,00 do 15,00 hod.. V případě aktuální potřeby kdykoliv po předchozí domluvě.

Příloha č. 2 – Program proti šikanování

Program proti šikanování

Program proti šikanování doplňuje Preventivní program školy. Jeho cílem je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí pro všechny osoby, které se zde nacházejí.

Co to je šikanování?

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat jiného žáka, případně skupinu žáků. Je to cílené a obvykle opakované užití násilí jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Může se realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace - tzv. **kyberšikana**. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetových stránkách apod.

Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků třídní nebo jinou skupinou spolužáků. Nebezpečnost působení šikany spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a nezřídka v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti.

(Metodický pokyn ministra školství mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č. j. 224246/2008-50 ze dne 3. 12. 2008)

Šikanou tedy není:

- jednorázová rvačka, nevhodný vtip či konflikt (byť s převahou jedné strany)
- vyčlenění dítěte z kolektivu, pokud není motivováno snahou ublížit či pobavit se na jeho úkor

Mezi šikanou a šikádlením (přátelským, divokým, neobratným a agresivním) je velký vnitřní rozdíl. Jestliže svého kamaráda šikádám, tak očekávám, že to bude legrace nejen pro mě, ale i pro něj. Ale když vidím, že to jako legraci nebere, že je zraněný, pak pocítím lítost a omluvím se mu. U šikany je to obráceně – agresor chce druhému ublížit, chce ho ranit, má z toho radost. Nejenom, že se mu neomluví, ale své chování opakuje. A většinou násilí stupňuje.

www.minimalizacesikany.cz

Přímé varovné signály šikanování mohou být např.

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet

- třída projevuje zlomyslnou radost, když něco žák neumí nebo když se něco nepodaří, nápadné reakce třídy i na běžné projevy
- kritika žáka, výtky, okaté pokusy svalovat na něj vinu
- jeden žák vystupuje vůči druhému v roli „sluhy“
- honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, oběť je neoplácí

Nepřímé varovné signály šikanování mohou být např.:

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při přestávkách vyhledává blízkost učitelů nebo odchází ze třídy a vrací se na hodinu s učitelem
- je nejistý, ustrašený, má-li promluvit před třídou
- působí smutně, nešťastně, stísněně, má blízko k pláči
- jeho prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- má často věci poškozené nebo znečištěné, rozházené, stále něco postrádá
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá výmluvy
- zvýšená nemocnost, pozdní příchody
- odřeniny, modřiny nedokáže uspokojivě vysvětlit

Aktivita školy v prevenci proti šikaně

Všichni pedagogičtí pracovníci by měli vnímat vztahy mezi žáky a atmosféru v třídních kolektivech, kde působí, jako nedílnou a velmi důležitou součást své práce. Vedou důsledně a systematicky žáky k osvojování norem mezilidských vztahů, respektování identity a individuality jedince, pomáhají budovat pozitivní vztahy a úctu k životu druhého člověka, a tím i přátelské klima ve škole. Vztahy a chování pedagogických i nepedagogických pracovníků vůči sobě a vůči žákům ovlivňují chování žáků.

Další kroky naší školy v prevenci šikanování:

- spolupráce školního metodika prevence s okresním metodikem prevence a s dalšími organizacemi
- sociometrická šetření klimatu tříd – školy (plán hodnocení školy)
- besedy s odborníky – policie, RIAPS, Člověk v tísni aj.
- schránka důvěry
- prevence jako součást výuky a akcí školy – adaptační pobyty, kurzy, výlety, projekty, dozory
- prevence v mimoškolní činnosti – zájmové vzdělávání, letní tábory
- prevence v aktivitách školní družiny, školního klubu a žakovského parlamentu
- prevence v rámci třídnických hodin – práce s dynamikou třídy, se skupinou
- vzdělávání pedagogického sboru v otázkách práce se třídou, metodika prevence a výchovného poradce v otázkách rizikového chování, předávání informací
- nástěnky – informace dětem, rodičům
- spolupráce s rodiči

Při zjištění šikany mezi žáky postupujeme podle krizového plánu.

KRIZOVÝ PLÁN ŠIKANY (SPOLEČNÝ POSTUP PŘI ŘEŠENÍ)

I. SITUACE, KTERÉ ZVLÁDNE ŠKOLA SAMA:

- První pomoc pro obyčejnou počáteční šikanu
- Celková léčba pro řešení prvních dvou stadií šikanování

Zmapování symptomů:

1. Jde o šikanu?
 2. Kdo je obětí, popř. kolik je obětí?
 3. Kdo je agresorem, popř. kolik je agresorů? Kdo z nich je iniciátor, kdo je aktivní účastník?
 4. Co, kdy, kde a jak dělali agresori konkrétním obětem?
 5. K jak závažným agresivním a manipulativním projevům došlo?
 6. Jak dlouho šikanování trvá?
- výpovědi je nutné důkladně zapsat a následně vypracovat přehled se jmény iniciátorů, aktérů, agresorů a přesnými údaji kdy, kde, jak a co komu udělali

Základní scénář pro počáteční šikanu s běžnou formou:

1. Odhad závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
2. Rozhovor s informátory a oběťmi
3. Nalezení vhodných svědků
4. Individuální rozhovory se svědky
5. Ochrana oběti
6. Předběžná diagnóza a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) Rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směrování k metodě usmíření)
 - b) Rozhovor s agresory (směrování k metodě vnějšího nátlaku)
7. Realizace vhodné metody
 - a) Metoda usmíření
 - b) Metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise)
8. Třídnická hodina
 - a) Efekt metody usmíření
 - b) Oznámení potrestání agresorů
9. Rozhovor s rodiči oběti
10. Třídní schůzka
11. Práce s celou třídou

Řeší: učitel, který šikanu zjistil, ve spolupráci s třídním učitelem, metodikem prevence a výchovným poradcem (zástupcem vedení).

II. SITUACE, KDY POTŘEBUJE ŠKOLA POMOC ZVENKU:

- první pomoc pro komplikovanou počáteční šikanu
- první pomoc (krizové scénáře) pro obyčejnou pokročilou šikanu
- první pomoc (krizové scénáře) pro komplikovanou pokročilou šikanu, patří sem např. výbuch skupinového násilí, tzv. školní lynčování
- celková léčba pro třetí stadium šikanování s běžnou i komplikovanou formou

Základní krizový scénář pro výbuch skupinového násilí:

1. Zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany.
2. Bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí.
3. Zalarmování dalších pedagogů na poschodí, domluva na spolupráci a postupu vyšetřování, informování vedení školy;
 - při zjištění pokročilé šikany je na místě přerušit výuku a domluvit se, kdo a co bude dělat,

- žáky nenechat bez dozoru.
- 4. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi - zajištění průběžného hlídání celé třídy.
- 5. Pokračující pomoc a podpora oběti (přivolání lékaře).
- 6. Oznámení na policii, paralelně – navázání spolupráce se specialistou na šikanování, informace rodičům.
- 7. Vyšetřování – strategie:
 - rozhovor s obětí a informátory,
 - nalezení vhodných svědků,
 - individuální, příp. konfrontační rozhovory se svědky,
 - rozhovor s agresory, příp. konfrontace mezi nimi.
- 8. Léčba:
 - metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny,
 - léčba ve specializovaných zařízeních (diagnostické ústavy, SVP).

Řeší: metodik prevence, výchovný poradce (zástupce vedení) ve spolupráci s odborníky (PPP, SVP, Policie ČR, OSPOD aj.).

Taktika vyšetřování:

Závisí na odhadu vnitřního vývoje šikany, na věku dětí apod. Zatímco u pokročilé šikany je taktika psychologicky tvrdá a odborně složitá, u počáteční je psychologicky měkká a odborně méně náročná. Nicméně metody musejí mít vždy charakter překvapení a skrytosti. Taktika vyšetřování má čtyři části:

Zahřívací předkolo

- slouží k navození atmosféry
- u svědků – podpora, povzbuzení, zajištění pocitu bezpečnosti, ujištění o neprozrazení jejich spolupráce
- u falešných svědků a agresorů – práce s citovým napětím, navodit moment překvapení, šokovat, předkládat důkazy a detailní popisy jeho role při šikanování

Monolog

- můžeme ve vyšetřování vynechat. Slouží k tomu, aby žák - svědek nebo agresor svými slovy řekl, co se přihodilo.
- výslechová praktika „zapletení do vlastní lži“
- svědek nebo obviněný agresor musí souvisle vypovídat o tom, co se dělo

Dialog – není dialogem v pravém slova smyslu, jde v něm o:

- kladení otázek vyšetřovanému žákovi a jeho odpovědi na ně
- práci s citovým napětím, princip „přitlačení ke zdi“ – nabídka polehčujících okolností, když se přizná, v případě dalšího lhaní bude nekompromisně tvrdě potrestán
- rozvracení křivé a lživé výpovědi prostřednictvím rozporů, práce s přechyby
- práce s vnitřním konfliktem – přesvědčování o zbytečnosti a nevýhodnosti lhaní „brnkání“ na citlivou strunu“

Konfrontace – není nutná v každém případě. Někdy se dělá buď mezi svědky - aby se ujasnily rozpory - nebo mezi agresory. Konfrontaci agresorů (posadíme je tváří v tvář) regulujeme, sledujeme rozpor mezi slovy a gesty.

Vedení rozhovoru:

- a) s obětí - volba otázek otevřených, projektivních a s otevřeným koncem
- metoda aktivního naslouchání, povzbuzování, objasňování, parafrázování, zrcadlení pocitů, shrnutí, uznání
 - sdílení emocí, ošetření potřeb fyzických, psychických, klidný, podporující, dostatek času na sdělení – ticho
- b) s agresorem
- direktivní, jasný, nekompromisní tón, možné zvýšit hlas, metoda bič/cukr
 - orientovat dotazy na detaily, rekapitulovat odpovědi
 - zůstat klidný emocionálně vyrovnaný
 - je důležité, na co se ptáme a jakým způsobem; kladenými otázkami agresora znejišťujeme, hledáme v jeho slovech rozpory, chytáme se přeráknutí atd.
 - významnou roli hraje neverbální komunikace (např. jak se na agresora díváme (dlouhý chladný pohled znejistí), v jaké jsme od něj vzdálenosti (příliš velká vzdálenost i přílišná blízkost zneklidňují), zda on sedí a my stojíme (pocit převahy)
 - užití tzv. výslechových praktik - „povození na kolotoči“ (zasypání otázkami, na které nedokáže přesvědčivě lhát), znejišťování (vyvolání dojmu, že vše už víme), odnímání důvěry (pochybnosti o pravdivosti jeho výpovědi), vzbuzování protireakce (podněcování k pravdivé výpovědi a přiznání)

Otázky, které je možné použít při vyšetřování:

Kombinovat uzavřené a otevřené otázky vedoucí k popisu situace. Uvedené otázky je nutné dále rozvinout, reagovat na odpovědi. Otázky nejdou ve sledu.

Pro oběť:

Jak se cítíš/ jak ti je?

Co se stalo?

Kde se to stalo?

Kdo u toho byl?

Jaký vztah máš k.....?

Stalo se něco takového již dříve?

Kdy to začalo a jak?

Pomohl ti někdo?

Viděl vás někdo?

Řekl jsi to někomu – požádal jsi o pomoc?

Bylo možné se bránit?

Pro informátory:

Co se stalo?

Kdy to začalo a jak?

Jak často se to děje?

Kde se to stalo?

Jak se chová oběť/agresor?

Pro agresora - otázky vyplývají z předchozích výpovědí oběti, svědků, neutrálních informátorů (vycházet z diagnostiky třídy):

Co se stalo?
 Co tě vedlo k tvému chování?
 Co jsi dělal?
 Popiš situaci?
 Nutil tě někdo?
 Kdo u toho byl?
 Kde se to stalo?
 Kde jsi byl ty?
 Kde přesně jsi byl?
 Stalo se něco takového již dříve?
 Jaký vztah máš k?
 Jak ses u toho cítil?
 Co bys navrhol za řešení ve tvé situaci?

Práce s rodiči:

1. Pravidelné informace na začátku školního roku od třídního učitele:

- co se považuje ve škole za šikanu a jak ji ve škole řešíme
- o existenci školního programu proti šikanování a kde se s ním mohou podrobně seznámit (v kanceláři školy, u metodika prevence, na webových stránkách školy)

2. Kontaktovat rodiče až po základním prošetření (pokud není přítomen vyšetřování externista jiné organizace) v případě, že jde o vyšetřování během běžné školní docházky. Telefonovat před svědky (mobilní telefon):

- informace o vyšetřování žáka
- jakou roli dítě ve vyšetřování zastává
- jaký průběh bude mít následující vyšetřování (délka, postup, výstup, ...)
- kdo se účastní vyšetřování (vedení, externisté...)
- požadavky na rodiče (vyzvednout dítě, spolupráce při vyšetřování, nabídka pomoci, ...)
- nedělat závěr

3. Osobní jednání s rodiči vždy za přítomnosti žáka a min. dvou svědků.

- informace o vyšetřování žáka – při předávání žáka, jaký průběh bude mít následující vyšetřování (krátce)
- informace o vyšetřování žáka – výsledek vyšetření
- seznámení s postupem vyšetřování
- seznámení s postihy
- další postupy a individuální doporučení – předat kontakty na návaznou síť poskytující individuální péči
- informace o možnosti odvolání v případě, že s postupem školy nejsou spokojeni a mají vůči němu výhrady (v první řadě by se měli obracet na ředitele školy, následně na zřizovatele, v poslední řadě na ČŠI)

Náprava

- potlačení příznaků onemocnění skupiny
- zastavení šikanování, obnovení platnosti norem, zabezpečení ochrany obětí

Metoda vnějšího nátlaku

1. a) individuální pohovor – u zárodečných podob – pedagogický nátlak mezi „čtyřma očima“ nebo setkání třídního učitele, agresora a jeho rodičů
b) komisionální pohovor – u vážných případů počátečních a vždy u pokročilých stádií
2. oznámení o potrestání agresorů před celou třídou
3. ochrana oběti (zajištění bezpečí, stálý kontakt s rodiči, případně zprostředkování péče v odborném zařízení)
4. práce s agresorem, případně zprostředkování péče např. v PPP, SVP, u jiných odborníků – klinického psychologa, psychiatra, psychoterapeuta

Třídní schůzka - sdělení o:

- o postizích
- dalších formách ošetření třídy:
 1. zvýšený dozor
 2. práce se třídou – vrstevnický program realizovaný PPP, práce s pravidly třídy
 3. režim – vyplněné přestávky, nadstandardní úkoly,.....
 4. represivní kroky – OSPOD, Policie
 5. monitoring třídy
- průběžné informování rodičů o průběhu a změnách (formou individuálních sezení za přítomnosti dítěte)

Učitelský sbor - sdělení o:

- o postizích
- zapojení do dalších forem ošetření třídy:
 1. zvýšený dozor
 2. režim – vyplněné přestávky, nadstandardní úkoly,.....
 3. monitoring třídy – seznámení pedagogů s principy monitoringu vyučujících v dané třídě

Opatření, která škola přijímá v souvislosti se šikanováním

- a) napomenutí TU, důtka TU, důtka ŘŠ
- b) snížení známky z chování
- c) v mimořádných případech: doporučení rodičům o dobrovolném umístění dítěte v SVP nebo diagnostickém ústavu, spolupráce s OSPOD, psychologem v PPP nebo RIAPS

Příloha č. 3 - Informace pro pedagogy – Co dělat, když

- zpracováno dle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21 291/2010-28 (uveřejněn na webových stránkách školy)

1. tabákové výrobky (žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy)

- zabránit další konzumaci, popř. odebrat další cigarety
- sepsat stručný zápis s vyjádřením žáka, odkud tabákový výrobek má; zápis předat ŠMP
- třídní učitel informuje zákonného zástupce
- třídní učitel navrhne kázeňské opatření v souladu se školním řádem (důtka ředitele školy)

2. alkohol (konzumace)

- alkohol je třeba žákovi odebrat (odevzdat ŠMP, popř. v kanceláři školy)
 - je-li žák ohrožen na zdraví a životě, zajistí vyučující nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci
 - jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagogický pracovník stručný zápis (především odkud má žák alkohol, místo, čas nálezu), který žák podepíše; vyučující předá zápis k založení ŠMP do jeho agendy a informuje vedení školy
 - není-li žák schopný pokračovat ve vyučování, vyrozumí vyučující ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka ihned vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý pro pobyt ve škole; není-li k dispozici, pak orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů
 - zákonného zástupce pedagog informuje i v případě, že žák je schopen pokračovat ve výuce
 - třídní učitel navrhne kázeňské opatření v souladu se školním řádem (důtka ředitele školy)
 - pokud se situace opakuje, splní škola (ŠMP, VP) oznamovací povinnost vůči OSPOD
 - stejný postup vyučující zvolí i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že žák požil alkohol ve škole
- alkohol (nález ve škole)**
- o nálezu ihned uvědomit vedení školy, netestovat složení
 - nalezenou tekutinu uložit u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu

- zpracovat stručný záznam o události

3. omamné a psychotropní látky OPL (konzumace)

- návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji
- v případě ohrožení života žáka vyučující zajistí nezbytnou pomoc a péči a přivolá lékařskou službu první pomoci
- jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagogický pracovník ihned stručný záznam s vyjádřením žáka (především odkud žák OPL má), informuje vedení školy, zápis předá ŠMP
- není-li žák schopen pokračovat ve vyučování nebo není schopen dbát pokynů zaměstnanců školy, vyučující ihned vyrozumí zákonného zástupce žáka a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl; není-li zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola OSPOD
- zákonnému zástupci ohlásí vyučující skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, že je žák schopen výuky (resp. dbát pokynů pracovníků školy); současně škola (ŠMP, VP) splní oznamovací povinnost vůči OSPOD
- třídní učitel vyvodí kázeňské opatření (důtka ředitele školy).
- stejný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, resp. v případě, kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

OPL (distribuce ve škole)

- při podezření na distribuci OPL informuje vyučující ŠMP

OPL (nález ve škole)

- látku pracovníci školy nepodrobují žádnému testu
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy a sepíše záznam; látku vloží do obálky, nadepíše datum, čas a místo nálezu; obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uloží do školního trezoru

OPL (podezření, že některý žák má OPL u sebe)

- řešení situace spadá do kompetence Policie ČR, vyučující informuje ŠMP (VP), který zajistí další postup

4. krádež

- v případě, že žák učiteli ohlásí krádež svého majetku, pořídí učitel stručný záznam (kdo – kdy – kde – jak – proč – čím); ihned informuje TU a zákonného zástupce poškozeného
- třídní učitel šetří krádež ve spolupráci se ŠMP, jestliže se jedná o škodu většího rozsahu, informuje PČR
- třídní učitel navrhne kárné opatření

5. vandalismus

- učitel se pokusí odhalit viníka
- informuje vedení školy o vzniklé škodě
- v případě, že je viník znám, informuje zákonného zástupce žáka o vzniklé škodě i o tom, že po něm bude škola náhradu škody požadovat
- třídní učitel navrhne kárné opatření

6. syndrom týraného dítěte (CAN)

- u každého podezření o výskytu daného jevu musí vyučující informovat VP a domluvit se s ní na dalším postupu školy

7. šikana (podrobný postup určuje Program proti šikanování, který je přílohou PPS)

- odhad závažnosti → další postup určí ŠMP (VP)

8. záškoláctví (přesně stanoveno viz Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č. j. 10 194/2002-14)

- rozhovor se žákem, zákonnými zástupci
- informovat výchovného poradce, který v případě potřeby zajistí spolupráci s OSPOD

9. násilí

- jakmile se žák začne chovat agresivně, nedohadujeme se s ním, naopak snížíme hlas do klidnější polohy
- žáka pod dohledem izolujeme

Příloha č. 4 - Rozpis všech kroužků Klubu zájmové činnosti Eldorado (přiložen zvlášť)

Příloha č. 5 – Vyhodnocení PPŠ za školní rok 2015/16

Preventivní program školy pro tento školní rok vycházel z celkové preventivní strategie školy a navazuje na programy z předcházejících let. V průběhu roku byly plynule plněny jednotlivé úkoly v souladu s prioritami, které jsme si vytyčili, a v souladu se ŠVP. V rámci PPŠ byl kladen důraz na pozitivní ovlivňování klimatu školy, komunikaci, kooperaci a zdravý životní styl (byly provedeny i úpravy ve ŠŘ, bylo realizováno dotazníkové šetření Klíma školy). Základním předpokladem k jeho účinnosti bylo aktivní zapojení všech žáků školy (event. rodičů žáků) a pedagogických pracovníků školy (učitelů, vychovatelek ŠD, pracovníků KZČ, klubu Chobotnice).

Výchovná poradkyně řešila ve spolupráci se zákonnými zástupci a třídními učiteli (popř. pracovníky OSPOD) výchovné a výukové problémy, nadměrnou absenci a další problémy spojené se zneužitím informačních sítí. Školní metodička prevence pomáhala řešit pouze 1 případ neshod mezi spolužáky v 7.A. V letošním školním roce se nám podařilo podchytit všechny ohlášené případy začínající šikany a úspěšně je vyřešit.

V průběhu celého školního roku byly v rámci všeobecné prevence realizovány četné aktivity vycházející z učebních plánů a zaměřené na zvyšování sebevědomí žáků. Plnění PPŠ dlouhodobě podporuje výuku komunikativních dovedností, konstruktivních řešení problémů, schopnosti klást otázky a vyjádřit svůj názor, možnosti řešení stresových situací, umění poskytnout si vzájemnou pomoc, schopnosti říci si o pomoc a informace, kam a na koho se v problémových životních situacích obrátit, dále pak schopnosti vyrovnání se s neúspěchem, obrany před manipulací a předáváním informací. Dominantou letošního školního roku byly Etické dílny, které proběhly ve třídách 1. stupně (1.A,B,C, 3.A,B,C,D, 4.A,B, 5.A,B) a na 2. stupni (6.A,B, 8.A,B a 9.A). Témata se v souladu s věkem žáků dotýkala sebepoznání, životních hodnot, vztahů ve třídě, v rodině a mezi partnery, hospodaření s penězi. Své vědomostní, sportovní a talentové dovednosti si žáci změřili v široké škále soutěží v průběhu celého školního roku. Periodické preventivní programy ŠMP byly hodnoceny kladně. Pouze ve 3. třídách vznikl rozpor o podobě programu, který se dořeší začátkem následujícího roku. Jedná se o výběr motivačních filmů. Dny prevence na 1. i 2. stupni byly rozsáhlou akcí složek IZS, PPP Trutnov, RIAPS a PP a rozšířily žákům teoretické znalosti o praktické dovednosti.

Aktivity žakovského parlamentu se orientovaly nejen na vrstevníky, mladší spolužáky a předškoláky, ale i na seniory. Zkušenosti a nápady „parlamentáři“ sbírali na setkáních z jiných škol.

Většina programů primární prevence byla spolufinancována z prostředků Nadačního fondu pro děti, popř. bylo využito nabídky programů zdarma. Ohlasy žáků byly na 1. stupni vždy pozitivní dle sdělení vyučujících, žáci 2. stupně jsou kritičtější a hodnocení je nutné individualizovat.

Přehled všech realizovaných aktivit specifické a nespecifické prevence školy:

měsíc	aktivity
září	<ul style="list-style-type: none"> - První třídou bez problémů (vzdělávání pro rodiče prvňáčků) - Den prevence v Trutnově – družstva 6. – 9. ročník - Bezpečně na silnici – 1. třídy - Skautská lilie – Muzeum TU – 5. A,B - Divadlo Špilberg „Krysáci“ – 1. – 5. třídy - sportovní akce: dětské rybářské závody Albeřice, Mistrovství ČR 2015 ve střelbě kulovou zbraní, florbal dorostenci, starší žáci
říjen	<ul style="list-style-type: none"> - Kde se vzal v Trutnově drak – Muzeum TU – 3. A,B,D

	<ul style="list-style-type: none"> - Místo, kde žijeme – projekt – 2. třídy - Kohezní program – 6.A,B - Beseda s pracovníci IPS ÚP – 9.A,B - ŠD – Policie ve ŠD – 1. – 3. ročník - Povídání o Krakonošovi – Muzeum TU – 2.A,B,C - Podpis smluv parlamentářů - Divadelní představení „Jak jste to myslel, pane Shakespeare“ – 5.-9. třídy - Divadelní představení „Pohádka ze starého mlýna – 1.-4. třídy - Bezpečné chování na internetu, kyberšikana, sociální sítě – 6.A,B - Podzimní kouzla – 1.A,B,C - Odpovědné zadlužování (vzdělávání pro rodiče) - Vztahy ve třídě – puberta a emoce – školení VP - Rizikové chování dětí – školení VP - Drogy a závislosti – 9.A,B - Etické dílny „Image nebo charakter“ – 8.A,B - sportovní akce: 1. Mládežka Ping Pong Open 2015, minikopaná 8.–9. ročník, Trutnovský dráček (závodů karate)
listopad	<ul style="list-style-type: none"> - Etické dílny „Budme kamarádi“ – 2.A,B,C - Etické dílny „ Jak mít pěkný vztah s rodiči“ – 5.A,B - ŠD – Strašidelná noc ve školní družině - KZČ - Výtvarná soutěž „Mik, Miku, Mikuláš“ – 1.-4. třídy - Příběhy bezpráví – 9.A,B - Výukový program o odpadech – 1.A,B,C - Divadelní představení „Stínadla se bouří“ – 5.A,B - Etické dílny „Jan Hus, jak ho neznáte“ – 8.A,B - Etické dílny „Život v mediální džungli“ – 6.A,B - Soutěž v předlékařské pomoci na SZŠ TU – družstva 6.-9.ročník - sportovní akce: Krajská střelecká liga, florbal starší žáci, Vrchlabsko-trutnovská střelecká liga, okrskové kolo florbal 6.-7.r.chl., florbal 8.-9.r.dív. + chl., florbal mladší žáci, florbal Think Blue Cup, Střelecká Grand Prix NISA, futsal 6.-7.r., Krajská střelecká liga Kr a PU kraje, Žižkovský pohár VC Sokola Praha v akrobatickém rokenrolu, florbal Elékové
prosinec	<ul style="list-style-type: none"> - Den otevřených dveří na škole + sbírka na Vendulku z vánočního jarmarku - Mikulášská nadílka 1. stupeň - Pečení vánočních perníčků – 2.A,B,C - Pečení vánočního cukroví – 3.A - Než užiješ alkohol, užij mozek – 7.A,B - Vánoční besídka v domově důchodců – vybraní žáci - Trestní zodpovědnost – 9.A,B - sportovní akce: krajské kolo florbal 8.-9.-r. dív., Vlastovka - závody v akrobatickém rokenrolu, Vrchlabsko-trutnovská střelecká liga, Vánoční laťka 2015
leden	<ul style="list-style-type: none"> - Návštěva z MŠ Srdíčko, z MŠ Čtyřlístek - Etické dílny „ Jak správně naložit se svými penězi“ – 4.A,B, 5.A,B - Etické dílny „Peníze, peníze, peníze“ – 9.A - ŽP – Sněhuláci pro Afriku - sportovní akce: VC Liberec a VC Syneru (střelecká soutěž), Vrchlabsko-Trutnovská střelecká liga

únor	<ul style="list-style-type: none"> - Etické dílny „Jak se chránit v nebezpečných situacích“ – 1.A,B,C - Preventivní program „Jsme jací jsme“ – 3. třídy - KZČ - Výtvarná soutěž „Já a kniha“ - Koncert „Škola z Marsu“ – 1.-5. třídy - Koncert „Facelook“ – 6.-9. třídy - Den offline - Etické dílny „Tajemství husích stop“ – 4.A,B - Dentální hygiena – 1.-3. třídy - ŠD - ŠD hledá talent - Lyžařský kurz – přihlášení žáci - ŠD – Miss účes - ŽP - Sněhuláci pro Afriku(škola pro děti v Africe) - Čas proměn/Na startu mužnosti – 6.A,B - sportovní akce: Vrchlabsko-Trutnovská střelecká liga, Krajská střelecká liga KrHr a PU kraje
březen	<ul style="list-style-type: none"> - Etické dílny „Jak být v pohodě se sourozenci?“ – 3.A,B,C,D - Noční Norapárty - ŠD – Škola lyžování pro pokročilé - Fyzikální odpoledne – 6.-9. třídy - Etické dílny „O bibli bez nudy“ – 3.A,B,C,D - ŠD – Karneval - Den učitelů – PP - Barevné dny – celá škola - Hasík – 6.A,B, 2.A,B,C - Etické dílny „ Bible a člověk 21. století“ – 8.A,B - Návštěva ŽP ze ZŠ Lázně Bělohrad - Počítač ve škole – školení - sportovní akce: halová kopaná 8.-9.tř., Vrchlabsko-Trutnovská střelecká liga, MČR ve střelbě, softbalový turnaj Trutnovská dračice, celostátní finále Florbal Cup 8.-9. tř., halová kopaná 6.-7. tř., florbalový turnaj Eldorado Cup, softbalové soustředění žáků
duben	<ul style="list-style-type: none"> - Týden zdraví – 1. – 9. třídy - Zdravá výživa – 2.a 3. třídy - „Moderní je nekouřit“ – preventivní program – 5.A,B - „Vzpouza úrazům“ – 2.a 3. třídy - Etické dílny „Peníze, peníze, peníze“ – 8.A,B - ŠD – akce k týdnu zdraví - ŠD – „ŠD hledá talent“ - Párty se zdravou pětkou – 5.A,B, GAP - Hasík 6.A,B, 2.A,B,C - „Meziliské vztahy“ – kohezní program – 4.A,B - Divadelní představení „Královna Koloběžka“ – 1. – 3. třídy - Divadelní představení v AJ „John and Mary“ – 4.,5. třídy „ Peter Black 2“ – 7. – 9. třídy - Výtvarná soutěž „Karel IV očima dětí“ - Republikové finále „Finační gramotnost“ – družstvo 2. tříd - Republikové finále „Tuta Via Vitae“ – družstvo 5. tříd - ŠD - Čarodějnice - sportovní akce: vybijená 4. A 5. třídy, fotbalový turnaj dívek Coca Cola Cup, halová kopaná okresní kolo 6.,7. tř., okresní kolo

	přehazovaná 6.,7. tř., krajské finále minikopaná 8.,9. tř., OVOV 6. – 9. tříd, McDonald's Cup kopaná 4.,5. tř., 1. – 3. tř., minikopaná krajské kolo 8.,9. tř.
květen	<ul style="list-style-type: none"> - ŠD – „Dračí slavnosti“ - Dopravní výchova – 4.A,B - „Sex, AIDS, vztahy“ – 9.A,B - „Den Evropy“ – 6.-9. třídy - „Pyžamový den“ – 1.-5. třídy - „Den prevence“ – 1.-5. třídy a 6.-9. třídy - Vodácký kurz – 9. třídy - vzdělávání: „Žák s potřebou podpůrných opatření“ – VP - vzdělávání: „Vyhláška 27/2016 a její dopady do praxe“ - PP - Pythagoriáda – okresní kolo – úspěšní řešitelé - Cyklo-turistický kurz – 7.,8. tříd - sportovní akce: štafetový pohár 1.-5. tř., atletický čtyřboj 8.-9. tř., Black Cup Praha akrob. Rokenrol, taneční soutěž zumba a hip-hop, MČR formací akrob. rokenrol, rybářské závody do 15 let, Děti fitness – taneční soutěž, OVOV – krajské kolo
červen	<ul style="list-style-type: none"> - vzdělávání: „Plán pedagogické podpory a práce s žákem v rámci 1. stupně“ – VP - ŠD – hra „Náhoda“ - ŠD – „Rozhýbejte děti“ - vzdělávání: „Žák s potřebou podpůrných opatření v běžné ZŠ“, Zdravá pětka“ – VP - vzdělávání: „Škola dotykem živě 2“ - Vyhodnocení nejlepších sběračů papíru - Slavnostní ocenění nejlepších žáků školy - ŠD – „Rozlučková párty“ - Slavnostní předání vysvědčení žákům 9. Tříd - Olympiáda trutnovských škol - sportovní akce: Děti fitness – taneční soutěž, minikopaná okresní kolo 6.,7. tř., NISA OPEN 2016 starší žáci, Rtyňská zvonice – taneční soutěž, Velká cena Brna – akrob. rokenrol